

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-346/14

**Euroopa Komisjon
versus
Austria Vabariik**

Liikmesriigi kohustuste rikkumine — ELL artikli 4 lõige 3 — ELTL artikkel 288 — Direktiiv 2000/60/EÜ — Liidu veepoliitika — Artikli 4 lõige 1 — Pinnaveekogu seisundi halvenemise ärahoidmine — Artikli 4 lõige 7 — Erand seisundi halvendamise keelust — Ülekaalukas üldine huvi — Schwarze Sulmi jõe (Austria) hüdroelektrijaama ehitamiseks loa andmine — Vee seisundi halvenemine

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (esimene koda) 4. mai 2016. aasta otsus

1. *Kohtumenetlus — Suuline menetlus — Menetluse taasavamine — Kohustus uuendada suuline menetlus, et võimaldada pooltel esitada seisukohti kohtujuristi ettepanekus tõstatatud õigusküsimuste kohta — Puudumine*

(ELTL artikli 252 teine lõik; Euroopa Kohtu kodukord, artikkel 83)

2. *Keskfond — Liidu veepoliitika — Direktiiv 2000/60 — Liikmesriikide kohustused ülevõtmise tähtaja jooksul — Kohustus hoiduda kehtestamast õigusnorme, mis võivad direktiivis sätestatud eesmärgi saavutamist kahjustada — Ullatus*

(ELL artikli 4 lõige 3; ELTL artikli 288 kolmas lõik; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60, artikkel 4 ja artikli 13 lõige 6)

3. *Keskfond — Liidu veepoliitika — Direktiiv 2000/60 — Pinnaveega seotud keskkonnavalased eesmärgid — Kohustus rakendada vajalikke meetmeid, et hoida ära pinnaveekogude seisundi halvenemine — Mõiste „rakendamine“ — Konkreetse projekti heakskiitmine — Hõlmamine*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60, artikli 4 lõike 1 punktid a ja i ning artikkel 7)

4. *Keskfond — Liidu veepoliitika — Direktiiv 2000/60 — Pinnaveega seotud keskkonnavalased eesmärgid — Mõiste „pinnaveekogu seisundi halvenemine“*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60, artikli 4 lõike 1 punktid a ja i ning V lisa)

5. *Keskfond — Liidu veepoliitika — Direktiiv 2000/60 — Pinnaveega seotud keskkonnavalased eesmärgid — Kohustus rakendada vajalikke meetmeid, et hoida ära pinnaveekogude seisundi halvenemine — Erandi tegemise võimalus ülekaalukates üldistes huvides projektide suhtes — Tingimused*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60, artikli 4 lõiked 1 ja 7)

6. *Keskkond — Liidu veepoliitika — Direktiiv 2000/60 — Pinnaveega seotud keskkonnavalased eesmärgid — Kohustus rakendada vajalikke meetmeid, et hoida ära pinnaveekogude seisundi halvenemine — Erandi tegemise võimalus ülekaalukates üldistes huvides projektide suhtes — Ülekaalukates üldistes huvides projektiks kvalifitseerimine — Liikmesriikide kaalutusõigus — Kohaldamine sellise projekti suhtes, millega soovitakse hüdroenergiaga edendada taastuvenergia tootmist — Lubatavus*

(EÜ artikli 175 lõige 1 (nüüd ETL artikli 192 lõige 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60, artikli 4 lõige 1 ja lõike 7 punkt c)

1. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 23 ja 24)

2. Liikmesriigid, kellele direktiiv on adresseeritud, peavad direktiivi ülevõtmiseks ette nähtud tähtaja jooksul hoiduma kehtestamast õigusnorme, mis võivad direktiivis sätestatud eesmärgi saavutamise tõsiselt ohtu seada. Sellist hoidumiskohustust, mis on kõigile riigisestele ametiasutustele kohustuslik, tuleb mõista nii, et see osutab niisugust kahjustavat mõju evida võiva igasuguse, see tähendab nii üld- kui erimeetme võtmisele.

Mis puudutab direktiivi 2000/60, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitikaalane tegevusraamistik, siis kui vaidlusalune projekt ei kuulunud loa andmise otsuse vastuvõtmise ajal selle direktiivi artikli 4 kohaldamisalasse, oli asjassepuutuv liikmesriik siiski kohustatud isegi enne direktiivi artikli 13 lõike 6 kohaselt liikmesriikidele vesikonna majandamiskavade avaldamiseks määratud tähtaja möödumist hoiduma kehtestamast õigusnorme, mis võinuksid kõnealuses artiklis 4 sätestatud eesmärgi saavutamise tõsiselt ohtu seada.

(vt punktid 50 ja 51)

3. Direktiivi 2000/60, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitikaalane tegevusraamistik, artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktist i, mille kohaselt rakendavad liikmesriigid vajalikke meetmeid, et ära hoida kõigi pinnaveekogude seisundi halvenemine, nähtub, et selliste meetmete võtmine on liikmesriikidele kohustuslik. Niisuguse konkreetse projekti heakskiitmist, nagu on hüdroelektrijaama ehitamine liikmesriigis asuvale jõeale, tuleb pidada selliseks rakendamiseks.

Direktiivi 2000/60 artikli 4 lõike 1 punkt a ei piirdu üksnes majandamise planeerimisega seonduvate eesmärkide programmilise sõnastamisega, vaid sellel on direktiiviga ette nähtud menetluse igas etapis siduv mõju, niipea kui asjaomase veekogu ökoloogiline seisund on kindlaks tehtud. Mis puudutab lisaks direktiivi artikli 4 lõikes 7 ette nähtud erandeid, siis selles sätestatud erandite kategooriate struktuur võimaldab järeldada, et direktiivi artikkel 4 ei sisalda mitte üksnes põhimõttelisi kohustusi, vaid puudutab ka konkreetseid projekte. Nimelt kohaldatakse erandeid eelkõige siis, kui artikli 4 eesmärkide järgimata jätmine on pinnaveekogu füüsikaliste omaduste uute muudatuste tagajärg ning kui sellest tulenevad negatiivsed mõjud, või kui see on inimeste uue püsiva arendustegevuse tagajärg. Samas võib see olla projektidele uute lubade andmise tagajärg. Õigupoolest ei saa projekti ja majandamiskava elluviimist käsitleda eraldi.

(vt punktid 53, 54 ja 56)

4. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 58 ja 59)

5. Juhul, kui ei ole kehtestatud erandit direktiivi 2000/60, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitikaalane tegevusraamistik, artikli 4 lõikest 7, tuleb vältida pinnaveekogu seisundi igasugust halvenemist. Seega on veekogude seisundi halvenemise ärahoidmise kohustus direktiivi 2000/60 rakendamise igas etapis siduv ja kehtib kõikidele sellise pinnaveekogu tüüpidele ja seisunditele, mille kohta on vastu võetud majandamiskava. Asjaomane liikmesriik peab seega keelduma kiitmast heaks projekti, kui see võib halvendada asjaomase veekogu seisundit või ohustada pinnaveekogude hea seisundi saavutamist, välja arvatud juhul, kui kõnealusele projektile saab kohaldada mõnda direktiivi artikli 4 lõikes 7 sätestatud erandit.

Et teha kindlaks, kas projektile anti luba direktiivi 2000/60 artikli 4 lõikes 7 sätestatud nõudeid järgides, tuleb käesolevas asjas kontrollida, kas esiteks võeti kõik võimalikud meetmed, leevendamaks vaidlusaluse projekti kahjulikku mõju asjassepuutuva veekogu seisundile; teiseks, kas selle projekti elluviimise põhjused olid konkreetselt esitatud ja selgitatud; kolmandaks, kas see projekt on ülekaalukates üldistes huvides, ja/või kui hüved, mis tulenevad projekti rakendamisest inimeste tervisele, ohutuse tagamisele või säästvale arengule, kaaluvad üles direktiivi artikli 4 lõikes 1 sätestatud eesmärkide saavutamisest keskkonnale või ühiskonnale saadava hüve, ning neljandaks, kas projektiga taotletavat hüve ei ole tehniliste võimaluste või ebalproportsionaalselt suurte kulude tõttu võimalik saavutada muude vahenditega, mis oleksid keskkonna seisukohalt oluliselt paremad.

(vt punktid 64 ja 66)

6. Liikmesriikidele tuleb jätta teatav hindamisruum selle kindlaksmääramisel, kas konkreetne projekt on direktiivi 2000/60, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitikaalane tegevusraamistik, artikli 4 lõike 7 punkti c tähenduses ülekaalukates üldistes huvides. Nimelt sätestab see direktiiv, mis on vastu võetud EÜ artikli 175 lõike 1 (nüüd ETL artikli 192 lõige 1) alusel, vee kaitsmiseks ühised põhimõtted ja üldise tegevusraamistiku ning tagab liidus üldiste vee kaitse ja säästva kasutuse põhimõtete ja struktuuride kooskõlastamise ja integreerimise ning kaugemas perspektiivis ka edasiarendamise. Neid põhimõtteid ja seda raamistikku peavad liikmesriigid edasi arendama, võttes vastu konkreetseid meetmeid. Seega ei ole direktiivi eesmärk liikmesriikide veevaldkonda reguleerivate õigusnormide täielik ühtlustamine.

Seega võib liikmesriik selle hindamisruumi raames õigustatult leida, et projekt, millega soovitakse hüdroenergiaga edendada taastuvenergia tootmist, on ülekaalukates üldistes huvides. Nimelt näeb ETL artikli 194 lõige 1 ette, et siseturu rajamise ja toimimise raames ning pidades silmas vajadust säilitada ja parandada keskkonda, on liidu energiapoliitikal liikmesriikidevahelise solidaarsuse vaimus eesmärk tagada energiaturu toimimine, energiaga varustamise kindlus liidus, edendada energia tõhusat kasutamist ja säästmist ning uute ja taastuvate energiaallikate väljaarendamist ja edendada energiavõrkude sidumist.

Lisaks on selliste taastuvate energiaallikate edendamine, mis on liidu prioriteetide hulgas esikohal, põhjendatud eelkõige seeläbi, et nimetatud energiaallikate kasutamine aitab kaasa keskkonnakaitsele ja säästvale arengule ning võib aidata kaasa energiavarude tagamisele ja mitmekesisistamisele ning kiirendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsioonile lisatud Kyoto protokollide eesmärkide saavutamist.

(vt punktid 70–73)